

Projectresultaat

Jeugdpark Lissevoort in Nuenen

Impulsronde Gezonde Leefomgeving Integrale Aanpak (GLIA)

OVER HET PROJECT

Bewegen en sporten zijn essentieel voor de fysieke en mentale gezondheid van jongeren. Vanwege de positieve ervaringen met een bestaande openbare beweeglocatie in Nuenen (Noord-Brabant) besloot de gemeente het beweegaanbod uit te breiden met Jeugdpark Lissevoort.

Met dit project willen we jongeren stimuleren om meer te bewegen, vooral in hun eigen leefomgeving. Extra aandacht is er voor jongeren die niet aangesloten zijn bij een sportclub. Het jeugdpark biedt hen laagdrempelige, toegankelijke faciliteiten die ook ontmoeting bevorderen.

Het ontwerp van Jeugdpark Lissevoort kwam tot stand via intensieve participatie van jongeren en omwonenden, zodat het park aansluit bij hun behoeften en bijdraagt aan een inclusieve en gezonde leefomgeving.

GELEERD VAN PRAKTIJKVOORBEELD

Binnen de gemeente Nuenen maakten we gebruik van 2 praktijkvoorbeelden: één positief en één negatief.

Positief praktijkvoorbeeld: Beweegpark Nuenen-Zuid

Bij deze locatie bleek dat een laagdrempelige, openbare beweegplek daadwerkelijk leidt tot meer gebruik door jongeren, ook door jongeren die niet lid zijn van een sportvereniging. We leerden dat het belangrijk is om aan te sluiten bij hun wensen én een herkenbare, veilige plek te creëren waar ze zich welkom voelen. Deze inzichten vormden een belangrijke inspiratiebron voor het ontwerp en de positionering van Jeugdpark Lissevoort.

Negatief praktijkvoorbeeld: mountainbikeparcours in Nuenen

Bij de aanleg van het mountainbikeparcours onderzochten we de behoefte vooraf onvoldoende, hoewel we jongeren wel bij het ontwerp betrokken. Door het ontbreken van vroege participatie was de betrokkenheid laag en bleef het gebruik achter. Dit onderstreepte voor ons het belang van co-creatie. Voor Jeugdpark Lissevoort kozen we daarom bewust voor een participatief ontwerptraject vanaf de start, met jongeren én omwonenden. Dit leidde tot meer draagvlak en eigenaarschap.

INWONERSPARTICIPATIE

De bovenwijkse beweegvoorziening is vooral bedoeld voor de Nuenense jeugd van circa 12 tot en met circa 20 jaar. Zij waren dan ook onze belangrijkste gesprekspartners in de planvorming. Uiteraard namen we ook de omwonenden en de aanliggende sportverenigingen in het participatietraject mee. Tijdens de eerste (brainstorm)sessie met jongeren ontstond de werktitel 'Jeugdpark Lissevoort'.

- **Vorbereiding participatie**

In overleg met welzijnsorganisatie LEVgroep Nuenen brachten we in kaart waar en wanneer we jongeren het beste konden benaderen. Ook betrokken we

jongerenwerkers bij de gesprekken met de jeugd.

- **Input van de jeugd op straat**

We bezochten vier locaties in Nuenen om met jongeren in gesprek te gaan over hun wensen voor het jeugdpark. In totaal spraken we met ruim 120 jongeren. Na afloop nodigden we hen uit om het proces te volgen via de Instagrampagina 'Jeugdpark Lissevoort' en actief mee te denken over het ontwerp.

- **Input van de buurt**

Omwonenden van Jeugdpark Lissevoort nodigden we uit om hun input te geven op de plannen. Tijdens een bijeenkomst deelden we de uitkomsten van de gesprekken met de jeugd en lichtten we het vervolgproces toe. Buurtbewoners deelden waardevolle tips en gaven aan welke zorgen zij hadden over geluid, licht en veiligheid.

Tot slot vroegen we of een aantal buurtbewoners de jeugd wilde helpen bij het ontwerpen van het park als 'coach'. Hiervoor gaven vier mensen zich op.

- Ontwerpsessie met jeugd en ‘coaches’

We organiseerden een ontwerpsessie met tien jongeren tussen 11 en 17 jaar (zowel jongens als meiden) en vier coaches uit de buurt. In deze sessie brachten we de wensen van de jeugd, de buurt, en de uitkomsten van de verschillende onderzoeken samen. De aanwezigen daagden we uit om van deze wensen een vlekkenplan te maken voor de invulling van het jeugdpark.

Met op schaal geprinte elementen voor het jeugdpark en een overzicht van het budget gingen ze in twee groepen aan het puzzelen. Nadat ze deze plannen aan elkaar hadden gepresenteerd, voegde we de hoogtepunten van ieder plan samen tot één plan.

PROCES

Na deze inwonersparticipatie liep het proces als volgt verder:

- Ontwerpuitingangspunten

Tijdens de gesprekken met meer dan 120 jongeren werden een voetbalveld en een basketbalveld het vaakst genoemd. Ook een ontmoetingsplek met een picknickbank en een watertappunt wilde men graag terug zien in het ontwerp. Tijdens de ontwerpavond kwam dit ook uitdrukkelijk naar voren.

In het ontwerp namen we al deze punten op. Ook ouders kunnen de paden door het park

aandoen in hun dagelijkse ommetje en uitrusten op de bankjes of betonnen zitelementen. De direct aanwonenden kijken uit op een groen plantsoen met hier en daar een doorkijk naar het jeugdpark.

- Opstellen voorlopig ontwerp

Een op het gebied van spelen en sport gespecialiseerd bureau werkte het vlekkenplan uit de ontwerpsessie verder uit tot een voorlopig ontwerp met daarin alle componenten uit de ontwerpsessie. Ook stelde dit bureau een begroting op.

- Presentatie voorlopig ontwerp

Het voorlopig ontwerp presenteerden we aan de omwonenden en de omliggende sportverenigingen. De omwonenden reageerden veelal erg positief op de invulling van het jeugdpark; met hier en daar een compliment over hoe we geluisterd hadden naar de jeugd en omwonenden. Ook uitten ze een aantal zorgen en punten van kritiek. Deze namen we veelal over in het definitieve ontwerp.

- Raadsvoorstel

Het voorlopige ontwerp legden we via een raadsvoorstel voor aan de gemeenteraad. Die nam het ontwerp samen met het benodigde budget unaniem aan. Dit was een groot succes en maakte de weg vrij voor de uitvoering van Jeugdpark Lissevoort.

- Aanbesteding

Na instemming door de gemeenteraad stelden we een werkschrijving en werktekeningen op. Hiermee hielden we een aanbesteding waarbij we de aannemer met de laagste offerte het werk gunden.

- Uitvoering

Na de aanbesteding konden de werkzaamheden eindelijk starten. Vooral de jeugd keek reikhalzend uit naar het moment dat het jeugdpark te gebruiken zou zijn en officieel geopend werd.

- Gebruik

We hopen natuurlijk dat het jeugdpark veel gebruikt gaat worden. Hiervoor legden we contact met de jeugdsportcoach en de LEVgroep om het bewegen en ontmoeten in het park te gaan promoten, bijvoorbeeld door activiteiten te organiseren in de vakantieperiodes. Ook de plaatselijke basketbalvereniging dacht actief mee over de inhoudelijke invulling van het jeugdpark. Zij kunnen het basketbalveld gaan gebruiken voor bijvoorbeeld trainingen.

3 TIPS VOOR ANDERE GEMEENTEN EN GGD'EN

1. Bepaal vooraf scherp wie je wilt bereiken en hoe.

Een succesvolle aanpak begint met een helder beeld van je doelgroep. Bepaal vooraf voor wie je het project ontwikkelt en stem je participatiestrategie daar specifiek op af. Jongeren bereik je bijvoorbeeld niet via traditionele bewonersavonden, maar juist via straatinterviews, scholen of social media. Iedere doelgroep vraagt om een eigen benadering, pas daar je werkwijze op aan. Door doelgroepgericht te werken vergroot je niet alleen de betrokkenheid, maar ook de effectiviteit en het draagvlak van je project.

2. Stel buurtcoaches aan.

Tijdens de bewonersavond waarin we de eerste plannen voor het jeugdpark presenteerden, stelden we de bewoners de vraag wie ons wilde assisteren in het overbrengen van hun wensen en zorgen aan de jeugd. Zij konden hun zorgen en tips goed overbrengen aan de jongeren tijdens de ontwerpessie. Hierdoor hielden we tijdens het ontwerpen van het jeugdpark ook rekening met de wensen en zorgen uit de omgeving. Dit bevorderde het onderlinge begrip en zorgde voor een ontwerp waarin zowel jongeren als buurtbewoners zich konden herkennen.

3. Benut de kennis van de GGD breder.

De GGD is meer dan een partner bij het aanvragen van subsidies. Door hun

inhoudelijke kennis op het gebied van gezondheid en leefomgeving kunnen zij al in een vroeg stadium van meerwaarde zijn. Denk bijvoorbeeld aan het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte, het bevorderen van inclusiviteit door gendersensitief ontwerp en het verkleinen van sociaal-economische gezondheidsverschillen.

Daarnaast kan de GGD ondersteunen bij het opzetten van effectieve bewonersparticipatie en het ontwikkelen van plannen om locaties, zoals Jeugdpark Lissevoort, ook op de lange termijn goed te laten functioneren. Denk aan het stimuleren van gebruik, het organiseren van activiteiten en het monitoren van effecten. Ook beschikt de GGD over praktische tools, zoals 'Positieve gezondheid op de tekentafel', die helpen om gezondheid vanaf de ontwerpfase structureel mee te nemen.

Kortom, door de GGD vroegtijdig en breed te betrekken, vergroot je niet alleen de gezondheidsimpact van je project, maar ook de kans op langdurig gebruik en maatschappelijk draagvlak.

KENNISDELING

Om de jeugd in Nuenen actief te betrekken en te informeren over het project, zetten we tijdens het traject een Instagram-pagina op. Dit digitale kanaal bleek een effectieve en noodzakelijke manier om de doelgroep op de hoogte te houden van de voortgang, een vorm van kennisdeling die binnen onze gemeente nog niet gebruikelijk was, maar wel goed aansloeg bij jongeren.

De geleerde lessen, met name rondom het participatieproces, deelden we intern binnen de gemeentelijke organisatie. Op deze manier droegen we niet alleen het succes van het project breder uit, maar stelden we de werkwijze ook beschikbaar voor toekomstige participatietrajecten.

Daarnaast betrokken we de LEVgroep en de jeugdsportcoach actief bij de vervolgactiviteiten. Zij nemen het stokje over in de promotie van het jeugdpark onder jongeren en gaan het gebruik verder stimuleren, onder meer via activiteiten zoals basketbal- en voetbaltoernooien. Zo zetten zij de inzet op ontmoeting en beweging ook ná oplevering structureel door.

Project 11010042410023 is 1 van de [30 impulsprojecten](#) uit ons programma [Gezonde Leefomgeving Integrale Aanpak](#) (GLIA).

Met deze impuls hebben zij praktische verbeteringen doorgevoerd voor een gezonde(re) leefomgeving.

WWW.ZONMW.NL

MET KENNIS WERKEN AAN EEN GOEDE GEZONDHEID VOOR IEDEREEN

Ontdek nog meer resultaten op
www.zonmw.nl/glia

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
info@zonmw.nl